HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

14 martie 2013*

„Politica agricolă comună — Regulamentul (CE) nr. 73/2009 — Articolul 7 alineatele (1) și (2) — Modularea plăților directe acordate agricultorilor — Reducere suplimentară a cuantumurilor plăților directe — Validitate — Principiul protecției încrederii legitime — Principiul nediscriminării”

În cauza C-545/11,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder) (Germania), prin decizia din 28 septembrie 2011, primită de Curte la 24 octombrie 2011, în procedura

Agrargenossenschaft Neuzelle eG

împotriva

Landrat des Landkreises Oder-Spree,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, domnii J. Malenovský, U. Lõhmus și M. Safjan (raportor) și doamna A. Prechal, judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 28 noiembrie 2012,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Agrargenossenschaft Neuzelle eG, de U. Karpenstein și de C. Johann, Rechtsanwälte;

— pentru guvernul elen, de E. Leftheriotou și de A. Vasilopoulou, în calitate de agenți;

— pentru Consiliul Uniunii Europene, de E. Sitbon și de Z. Kupčová, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de P. Rossi și de B. Schima, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește validitatea articolului 7 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 73/2009 al Consiliului din 19 ianuarie 2009 de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii agricole comune și de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1290/2005, (CE) nr. 247/2006, (CE) nr. 378/2007 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003 (JO L 30, p. 16).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Agrargenossenschaft Neuzelle eG (denumită în continuare „Agrargenossenschaft Neuzelle”), pe de o parte, și Landrat des Landkreises Oder-Spree (denumit în continuare „Landrat”), pe de altă parte, în legătură cu reducerea, în temeiul modulării, a plăților directe care i-au fost alocate pentru anul 2009.

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 1782/2003

3 Considerentele (5), (21) și (22) ale Regulamentului (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 (JO L 270, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 49, p. 177), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1009/2008 al Consiliului din 9 octombrie 2008 (JO L 276, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1782/2003”), aveau următorul cuprins:

(5) Pentru a obține un mai bun echilibru între instrumentele politice concepute pentru promovarea unei agriculturi durabile și cele destinate să încurajeze dezvoltarea rurală, ar trebui introdus un sistem de reducere progresivă a plăților directe, obligatoriu la scară comunitară, pentru anii 2005-2012. În același timp, ar trebui să se decidă că un procent dat din aceste sume trebuie să rămână în statele membre în care au fost generate. Până în anul 2005, statele membre pot continua aplicarea mecanismului actual al modulării voluntare prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 1259/1999 din 17 mai 1999 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în conformitate cu politica agricolă comună [...].

[...]

(21) Schemele de sprijin din cadrul politicii agricole comune acordă un ajutor direct de venit, în special pentru a asigura un nivel de viață echitabil pentru populația agricolă. Acest obiectiv este direct legat de conservarea zonelor rurale. Pentru a se evita alocarea incorectă a resurselor comunitare, nu ar trebui efectuată nicio plată de sprijin al agricultorilor care au creat în mod artificial condițiile necesare pentru a beneficia de astfel de plăți.

(22) Schemele comune de sprijin trebuie adaptate situațiilor și, dacă este cazul, în termene foarte scurte. Prin urmare, beneficiarii nu trebuie să considere condițiile de acordare a ajutoarelor imuabile și trebuie să fie pregătiți pentru o eventuală revizuire a acestora în funcție de evoluția pieței.„

4 Articolul 10 din Regulamentul nr. 1782/2003, intitulat „Modularea”, prevedea la alineatele (1) și (2):

„(1) Toate cuantumurile plăților directe care urmează să fie acordate, pentru un an calendaristic dat, unui agricultor dintr-un anumit stat membru se reduc în fiecare an, până în 2012, cu următoarele procente:

[...]

— 5 % în 2009;

— 5 % în 2010;

— 5 % în 2011;

— 5 % în 2012.

(2) Cuantumurile care rezultă din aplicarea reducerilor prevăzute în alineatul (1), după reducerea cuantumurilor totale prevăzute în anexa II, sunt alocate, în cadrul ajutorului comunitar suplimentar, unor măsuri legate de programarea dezvoltării rurale finanțate de FEOGA [Fondul european de orientare și garantare agricolă], secțiunea Garantare, conform Regulamentului (CE) nr. 1257/1999.”

5 Articolul 30 din același regulament, intitulat „Reexaminarea”, prevedea:

„Schemele de ajutor enumerate în anexa I sunt puse în aplicare fără să aducă atingere examinărilor care pot fi realizate în orice moment, în funcție de evoluția pieței și a situației bugetare.”

6 În această privință, anexa I la regulamentul menționat cuprindea „[l]ista schemelor de sprijin care corespund criteriilor prevăzute la articolul 1”.

Regulamentul nr. 73/2009

7 Regulamentul nr. 73/2009, aplicabil începând cu 1 ianuarie 2009 în temeiul articolului 149, a abrogat Regulamentul nr. 1782/2003 în condițiile prevăzute la articolul 146 și a stabilit un nou sistem de modulare obligatorie.

8 În această privință, în considerentele (8)-(11) ale acestui regulament se arată:

„(8) Pentru a obține un echilibru mai bun între instrumentele politice concepute pentru promovarea unei agriculturi durabile și cele concepute pentru încurajarea dezvoltării rurale, s-a introdus un sistem de reducere progresivă obligatorie a plăților directe («modularea») prin Regulamentul (CE) nr. 1782/2003. Acest sistem ar trebui menținut și ar trebui să includă scutiri pentru plățile directe de până la 5 000 [de euro].

(9) Economiile realizate prin modulare sunt folosite pentru finanțarea măsurilor din cadrul politicii de dezvoltare rurală. De la adoptarea Regulamentului (CE) nr. 1782/2003, sectorul agricol s-a confruntat cu noi provocări importante, cum ar fi schimbările climatice și importanța tot mai mare a bioenergiei, precum și necesitatea unei mai bune gestionări a apei și a unei protecții mai eficiente a biodiversității. Comunitatea, ca parte a Protocolului de la Kyoto [...], a fost solicitată să își adapteze politicile în contextul considerațiilor privind schimbările climatice. În plus, în urma unor probleme majore privind deficitul de apă și seceta, în concluziile sale din 30 octombrie 2007 intitulate «Deficitul de apă și seceta», Consiliul a considerat că problemele legate de gestionarea apei în agricultură ar trebui să fie abordate mai în detaliu. De asemenea, în concluziile sale din 18 decembrie 2006 intitulate «Oprirea pierderii biodiversității», Consiliul a subliniat că protejarea

biodiversității rămâne o provocare majoră și, cu toate că s-au făcut progrese reale în acest sens, atingerea țintei privind biodiversitatea stabilite de Comunitate pentru 2010 va implica eforturi suplimentare. Mai mult, deoarece inovarea poate contribui, în special, la dezvoltarea de noi tehnologii, produse și procese, aceasta va sprijini eforturile de abordare a acestor noi provocări. Expirarea regimului cotelor de lapte în 2015 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a pieței agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole [...] va necesita eforturi specifice din partea agricultorilor din sectorul lactatelor pentru a se adapta la condițiile aflate în schimbare, în special în regiunile defavorizate. Prin urmare, se impune ca această situație specială să fie, de asemenea, definită drept o nouă provocare pe care statele membre ar trebui să o poată aborda pentru a asigura o tranziție fără probleme a sectoarelor lor ale produselor lactate.

(10) Comunitatea conștientizează nevoia de a aborda aceste noi provocări în cadrul politicilor sale. În domeniul agricol, programele de dezvoltare rurală adoptate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului din 20 septembrie 2005 privind sprijinul pentru dezvoltarea rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) [...] constituie un instrument de lucru adecvat pentru abordarea acestor probleme. Pentru a permite statelor membre să își revizuiască programele de dezvoltare rurală în consecință, fără să li se ceară să reducă din activitățile actuale de dezvoltare rurală din alte regiuni, trebuie puse la dispoziția acestora fonduri suplimentare. Cu toate acestea, perspectiva financiară pentru perioada 2007-2013 nu prevede mijloace financiare suficiente pentru a consolida în mod adecvat politica comunitară de dezvoltare rurală. În aceste condiții, o mare parte din resursele financiare necesare ar trebui mobilizate prin intermediul asigurării unor reduceri progresive ale plăților directe prin modulare.

(11) Distribuirea ajutorului direct pentru venit agricultorilor este caracterizată de alocarea unei mari cantități din plăți unui număr destul de redus de mari beneficiari. Este evident că marii beneficiari nu necesită același nivel de ajutor unitar pentru ca obiectivul privind ajutorul pentru venit să fie atins în mod eficient. În plus, potențialul de adaptare facilitează funcționarea marilor beneficiari cu niveluri mai mici de ajutor unitar. Este deci corect să se preconizeze ca agricultorii care beneficiază de un nivel ridicat al ajutorului să aibă o contribuție specială la finanțarea măsurilor de dezvoltare rurală referitoare la abordarea noilor provocări. În consecință, este oportun să se instituie un mecanism care să prevadă o reducere sporită a plăților mai mari, fondurile obținute în acest fel urmând să fie folosite în abordarea noilor provocări din cadrul dezvoltării rurale."

9 Potrivit articolului 1 din Regulamentul nr. 73/2009, acesta instituie, printre altele, „norme comune care reglementează plățile directe".

10 Articolul 2 din același regulament prevede:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

(a) «agricultor» înseamnă o persoană fizică sau juridică sau un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care grupul și membrii săi îl dețin în temeiul dreptului național, a cărei exploatație se află pe teritoriul Comunității, așa cum se menționează la articolul [299 CE] și care desfășoară o activitate agricolă;

[...]

(d) «plată directă» înseamnă o plată acordată direct agricultorilor în cadrul uneia dintre schemele de sprijin pentru venit enumerate în anexa I;

[...]

(h) «suprafață agricolă» înseamnă orice suprafață de teren arabil, pășune permanentă sau culturi permanente.”

11 Articolul 7 din regulamentul menționat, intitulat „Modularea”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Toate cuantumurile plăților directe care urmează să fie acordate, pentru un an calendaristic dat, unui agricultor și care depășesc 5 000 [de euro] se reduc în fiecare an, până în 2012, cu următoarele procente:

(a) în 2009 cu: 7 %,

(b) în 2010 cu 8 %,

(c) în 2011 cu 9 %,

(d) în 2012 cu 10 %.

(2) Reducerile prevăzute la alineatul (1) cresc cu 4 puncte procentuale în cazul sumelor care depășesc 300 000 [de euro]”

12 Articolul 9 din Regulamentul nr. 73/2009, intitulat „Sume rezultate din modulare”, prevede la alineatul (1):

„Sumele rezultate din aplicarea reducerilor prevăzute la articolul 7 din prezentul regulament în orice stat membru, altul decât noile state membre, sunt disponibile ca ajutor comunitar suplimentar pentru măsurile din cadrul programării în domeniul dezvoltării rurale, finanțate din FEADR, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1698/2005, în conformitate cu condițiile prevăzute în prezentul articol.”

Cauza principală și întrebările preliminare

13 Din decizia de trimitere reiese că Agrargenossenschaft Neuzelle este, potrivit propriilor indicații, o cooperativă agricolă de drept german care își desfășoară activitatea în domeniile agriculturii și creșterii animalelor. Aceasta numără 119 membri și 123 de salariați.

14 În urma unei cereri prezentate de această cooperativă la 12 mai 2009, Landrat i-a acordat, prin decizia din 26 noiembrie 2009, suma de 1 461 037,51 euro în temeiul schemei de plată unică pentru anul 2009, în calitatea sa de agricultor în sensul articolului 2 litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009. Potrivit deciziei de trimitere, Landrat a redus, având în vedere suprafața luată în considerare și valoarea medie a drepturilor la plată astfel cum rezultă din articolul 7 alineatele (1) și (2) din același regulament, cu 166 701,26 euro suma care fusese stabilită provizoriu la 1 627 738,77 euro.

15 Prin decizia din 25 februarie 2010, Landrat a respins reclamația formulată de Agrargenossenschaft Neuzelle împotriva deciziei menționate de reducere a drepturilor sale, această reclamație îndreptându-se numai împotriva aplicării articolului 7 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 73/2009.

16 La 22 martie 2010, Agrargenossenschaft Neuzelle a introdus o acțiune în fața Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder), solicitând plata unui cuantum suplimentar de 85 564,33 euro în temeiul schemei de plată unică pentru anul 2009.

17 Potrivit instanței de trimitere, soluția în cauza principală depinde, în primul rând, de răspunsul la întrebarea dacă articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 73/2009 este valid în raport cu principiul protecției încrederii legitime, în măsura în care prevede, pentru anii 2009-2012, procente de reducere a plăților directe mai ridicate decât cele care fuseseră prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1782/2003.

18 Această soluție ar depinde, în al doilea rând, de validitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009 în raport cu principiul nediscriminării enunțat la articolul 40 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE, potrivit căruia organizarea comună a pieței agricole trebuie să excludă orice discriminare între producătorii sau consumatorii din Uniunea Europeană.

19 Astfel, pe de o parte, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009 ar putea institui o diferență de tratament nejustificată între agricultorii care exploatează o suprafață agricolă importantă în raport cu cei care exploatează o suprafață mică. Pe de altă parte, această dispoziție ar penaliza agricultorii care își exercită activitatea în cooperare cu alți agricultori, cum se întâmplă în cadrul cooperativelor agricole de drept german, care constituie „grupuri", în sensul articolului 2 litera (a) din același regulament, spre deosebire de agricultorii care se organizează fără să recurgă la structuri societare, pe baza unor acorduri de mai mică anvergură, beneficiind totodată de sinergii comparabile pe plan economic. Astfel, aceste cooperative ar ajunge mai lesne la cuantumul plăților directe prevăzut la articolul 7 alineatul (2) menționat, începând cu care cresc procentele reducerilor.

20 În plus, legiuitorul Uniunii ar fi scutit grupurile agricole de exploatare în comun [groupements agricoles d'exploitation en commun] de drept francez (denumite în continuare „GAEC") de aplicarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009. În această privință, astfel cum arată Agrargenossenschaft Neuzelle în observațiile sale scrise, la adoptarea acestui regulament, a fost înscrisă în procesul-verbal al Consiliului o „[d]eclarație a Comisiei privind aplicarea modulării și a disciplinei financiare în cazul [GAEC] (articolul 12 «Cuantumul suplimentar al ajutorului» din Regulamentul [...] nr. 1782/2003)" (documentul Consiliului 5263/09 ADD 1 din 15 ianuarie 2009), care are următorul cuprins:

„Comisia amintește principiile pe care se întemeiază declarația pe care a făcut-o la adoptarea Regulamentului (CE) nr. 1782/2003, potrivit cărora consideră că fiecare dintre exploatațiile care face parte dintr-un GAEC [...], astfel cum este stabilit de Codul rural francez, este considerată, în cadrul mecanismului de disciplină financiară, un exploatant unic în scopul aplicării atât a cuantumului suplimentar de ajutor prevăzut în caz de modulare, cât și a francizelor."

21 În aceste împrejurări Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul [...] nr. 73/2009 [...] este valid în măsura în care, pentru intervalul 2009-2012, prevede o reducere a plăților directe cu mai mult de 5 %?

2) Articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul [...] nr. 73/2009 [...] este valid?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

22 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 73/2009 este valid din perspectiva principiului protecției încrederii legitime în măsura în care, pentru anii 2009-2012, prevede o reducere suplimentară a plăților directe în raport cu cuantumurile stabilite la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1782/2003.

23 În prealabil, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, principiul protecției încrederii legitime se înscrie printre principiile fundamentale ale Uniunii (a se vedea în special Hotărârea din 5 mai 1981, Dürbeck, 112/80, Rec., p. 1095, punctul 48, Hotărârea din 24 martie 2011, ISD Polska și alții/Comisia, C-369/09 P, Rec., p. I-2011, punctul 122, precum și Hotărârea din 26 iunie 2012, Polonia/Comisia, C-335/09 P, punctul 180).

24 Dreptul de a se prevala de acest principiu aparține oricărui justițiabil care a fost determinat de o instituție a Uniunii să nutrească speranțe întemeiate [a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 martie 1987, Van den Bergh en Jurgens și Van Dijk Food Products (Lopik)/CEE, 265/85, Rec., p. I-1155, punctul 44, Hotărârea ISD Polska și alții/Comisia, citată anterior, punctul 123, precum și Hotărârea din 22 septembrie 2011, Bell & Ross/OAPI, C-426/10 P, Rep., p. I-8849, punctul 56].

25 Constituie asigurări de natură să dea naștere unor asemenea speranțe, indiferent de forma în care sunt comunicate, informații precise, necondiționate, concordante și emise de surse autorizate și de încredere. În schimb, nu se poate invoca încălcarea principiului menționat în cazul în care administrația nu a furnizat asigurări precise (Hotărârea din 17 martie 2011, AJD Tuna, C-221/09, Rec., p. I-1655, punctul 72 și jurisprudența citată).

26 De asemenea, în situația în care un operator economic prudent și avizat este în măsură să prevadă adoptarea unei măsuri a Uniunii de natură a-i afecta interesele, acesta nu poate invoca beneficiul principiului protecției încrederii legitime atunci când este adoptată această măsură [a se vedea în acest sens Hotărârile Van den Bergh en Jurgens și Van Dijk Food Products (Lopik)/CEE, punctul 44, și AJD Tuna, punctul 73, citate anterior].

27 În speță, trebuie constatat că articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1782/2003 prevedea că, în temeiul modulării, cuantumurile plăților directe care urmează să fie acordate pentru un an calendaristic dat unui agricultor dintr-un anumit stat membru se reduc în fiecare an cu 5 % în ceea ce privește anii 2009-2012.

28 Astfel cum prevedea alineatul (2) al aceluiași articol 10, cuantumurile care rezultă din aplicarea reducerilor sunt alocate, în cadrul ajutorului comunitar suplimentar, unor măsuri legate de programarea dezvoltării rurale.

29 Or, în aplicarea Regulamentului nr. 73/2009, care a abrogat și a înlocuit Regulamentul nr. 1782/2003, cuantumurile plăților directe de peste 5 000 de euro care trebuie acordate unui agricultor pentru un an calendaristic dat au suportat o reducere suplimentară în raport cu procentele prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1782/2003. Astfel, în temeiul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 73/2009, cuantumurile trebuie reduse cu 7 % pentru anul 2009, cu 8 % pentru anul 2010, cu 9 % pentru anul 2011 și cu 10 % pentru anul 2012.

30 Deși articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1782/2003 conținea procente de reducere a plăților directe pentru anii 2009-2012 mai mici decât cele prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 73/2009, agricultorii din Uniune nu pot totuși să invoce o încălcare a principiului protecției încrederii legitime.

31 Astfel, articolul 30 din Regulamentul nr. 1782/2003 prevedea că schemele de ajutor enumerate în anexa I la acest regulament sunt „puse în aplicare fără să aducă atingere examinărilor care pot fi realizate în orice moment, în funcție de evoluția pieței și a situației bugetare”.

32 De asemenea, considerentul (22) al regulamentului menționat enunța că „[r]egimurile comune de sprijin trebuie adaptate situațiilor și, dacă este cazul, în termene foarte scurte” și că „[p]rin urmare, beneficiarii nu trebuie să considere condițiile de acordare a ajutoarelor imuabile și trebuie să fie pregătiți pentru o eventuală revizuire a acestora în funcție de evoluția pieței”.

33 În consecință, un operator economic prudent și avizat era în măsură să prevadă că plățile directe în temeiul schemelor de sprijin pentru venit puteau fi reduse în urma unei reexaminări în funcție de evoluția pieței și a situației bugetare.

34 În această privință, Regulamentul nr. 73/2009 a stabilit o reducere suplimentară a plăților directe pentru motivele enunțate în considerentele (9) și (10) ale acestui regulament, în special în temeiul faptului că, potrivit acestui din urmă considerent, „perspectiva financiară pentru perioada 2007-2013 nu prevede mijloace financiare suficiente pentru a consolida în mod adecvat politica comunitară de dezvoltare rurală” și că, „[î]n aceste condiții, o mare parte din resursele financiare necesare ar trebui mobilizate prin intermediul asigurării unor reduceri progresive ale plăților directe prin modulare”.

35 Pe de altă parte, instanța de trimitere se referă la lucrările pregătitoare ale Regulamentului nr. 1782/2003. Aceasta amintește că Propunerea de regulament al Consiliului de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a schemelor de sprijin pentru producătorii anumitor culturi, prezentată de Comisie la 21 ianuarie 2003 [COM(2003) 23 final, denumită în continuare „propunerea de regulament”], conținea un articol 10 alineatul (2) potrivit căruia procentele prevăzute la alineatul (1) al aceluiași articol puteau fi „modificate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 82 alineatul (2)”.

36 Din acest articol 82 alineatul (2) din propunerea de regulament rezultă însă că exercitarea competențelor de executare pentru modificarea procentelor de reducere a cuantumurilor plăților directe ar fi fost conferită Comisiei.

37 Or, astfel cum a arătat Comisia în observațiile sale scrise, nepreluarea articolului 10 alineatul (2) din propunerea de regulament în Regulamentul nr. 1782/2003 poate fi interpretată în sensul că, în temeiul articolului 30 acest regulament, Consiliul și-a rezervat dreptul de a modifica el însuși procentele menționate, fără să acorde o delegare de competență Comisiei pentru a efectua o astfel de modificare.

38 În consecință, după cum arată în mod întemeiat guvernul elen, Consiliul și Comisia în observațiile lor scrise, agricultorii din Uniune nu se puteau prevala de o încredere legitimă cu privire la menținerea, pentru anii 2009-2012, a procentelor de reducere a plăților directe astfel cum au fost stabilite la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1782/2003.

39 Prin urmare, trebuie să se răspundă la prima întrebare că examinarea acesteia nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 73/2009 din perspectiva principiului protecției încrederii legitime.

Cu privire la a doua întrebare

40 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009, care enunță că reducerile prevăzute la alineatul (1) al aceluiași articol cresc cu 4 puncte procentuale în cazul sumelor care depășesc 300 000 de euro, este valid din perspectiva principiului nediscriminării, existența discriminării trebuind apreciată în funcție, pe de o parte, de mărimea exploatațiilor în cauză și, pe de altă parte, de forma juridică sub care este exercitată activitatea agricolă.

41 În această privință, trebuie amintit de la bun început că principiul nediscriminării face parte dintre principiile generale de drept al Uniunii și că este exprimat în domeniul agriculturii la articolul 40 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 martie 2006, Unitymark și North Sea Fishermen's Organisation, C-535/03, Rec., p. I-2689, punctul 53, și Hotărârea din 2 septembrie 2010, Karanikolas și alții, C-453/08, Rec., p. I-7895, punctul 49).

42 Acest principiu impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (Hotărârea din 11 iulie 2006, Franz Egenberger, C-313/04, Rec., p. I-6331, punctul 33 și jurisprudența citată).

43 În ceea ce privește întinderea controlului respectării acestui principiu, trebuie amintit că legiuitorul Uniunii dispune în domeniul agriculturii de o largă putere de apreciere, care corespunde responsabilităților politice pe care i le atribuie articolele 40 TFUE-43 TFUE. În consecință, controlul instanței trebuie să se limiteze la a verifica dacă măsura în cauză nu este afectată de o eroare vădită sau de un abuz de putere ori dacă autoritatea în discuție nu a depășit în mod vădit limitele puterii sale de apreciere (a se vedea în special Hotărârea AJD Tuna, citată anterior, punctul 80).

44 În consecință, revine Curții sarcina de a verifica, în primul rând, dacă diferența de tratament dintre agricultori în funcție de importanța suprafeței agricole exploatate, astfel cum este prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009, poate fi justificată din motive obiective care nu sunt în mod vădit inadecvate (a se vedea în acest sens Hotărârea Polonia/Comisia, citată anterior, punctul 128).

45 În această privință, trebuie arătat că, în considerentul (11) al Regulamentului nr. 73/2009, Consiliul a justificat reducerile suplimentare prevăzute la respectivul articol 7 alineatul (2) arătând că marii beneficiari nu necesită același nivel de ajutor unitar pentru ca obiectivul privind ajutorul pentru venit să fie atins și că potențialul de adaptare facilitează funcționarea marilor beneficiari cu niveluri mai mici de ajutor unitar. Potrivit acestei instituii, este deci corect să se preconizeze ca agricultorii care beneficiază de un nivel ridicat al ajutorului să aibă o contribuție specială la finanțarea măsurilor de dezvoltare rurală referitoare la abordarea noilor provocări.

46 În cadrul controlului operat de Curte în condițiile amintite la punctele 43 și 44 din prezenta hotărâre, asemenea considerații nu apar ca fiind vădit inadecvate. Astfel, Consiliul putea considera că, în temeiul caracteristicilor specifice ale marilor beneficiari, aceștia din urmă se află într-o situație diferită de cea a celorlalți agricultori, ceea ce permite să fie tratați diferit în ceea ce privește modularea plăților directe.

47 Pe de altă parte, nu îi revine Curții, în cadrul unui astfel de control, sarcina să examineze în detaliu argumentele cuprinse în decizia de trimitere și întemeiate, printre altele, pe numărul mai mare de salariați pe hectar supuși asigurării obligatorii care sunt angajați în mod regulat de marii beneficiari, dat fiind că aceștia din urmă ar recurge cel mai adesea la personal permanent, precum și pe limitele caracterului degresiv al costurilor pentru exploatațiile mari sau pe specificitatea structurilor exploatațiilor agricole în landurile fostei Republici Democrate Germane. Chiar presupunând că aceste

elemente ar fi exacte, ele reprezintă numai o parte dintre elementele din cadrul aprecierii globale care revenea Consiliului să o efectueze în calitatea sa de legiuitor al Uniunii, fiind stabilit că Curtea nu poate substitui propria apreciere a unor astfel de elemente celei a acestuia din urmă.

48 În al doilea rând, în ceea ce privește forma juridică sub care se exercită activitatea agricolă, instanța de trimitere subliniază că, spre deosebire de agricultorii care se organizează pe bază de acorduri cu forță juridică inferioară, cooperativele agricole de drept german constituie „grupuri” în sensul articolului 2 litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009. În plus, legiuitorul Uniunii ar fi scutit GAEC de aplicarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009.

49 În această privință, trebuie arătat că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009 nu distinge în funcție de forma juridică sub care se exercită activitatea agricolă.

50 Referitor la articolul 2 litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009, aceste are în vedere orice „grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care grupul și membrii săi îl dețin în temeiul dreptului național”. În consecință, în măsura în care agricultorii își exercită activitatea în cadrul unui astfel de „grup”, aceștia trebuie să fie considerați ca fiind un singur „agricultor” în sensul Regulamentului nr. 73/2009.

51 În ceea ce privește, mai specific, GAEC, este suficient să se constate că nici articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009, nici o altă dispoziție din acest regulament nu menționează astfel de grupuri de drept francez. Situația acestora din urmă este evocată numai în declarația Comisiei înscrisă în procesul-verbal al Consiliului cu ocazia adoptării Regulamentului nr. 73/2009, citată la punctul 20 din prezenta hotărâre. În această declarație, Comisia a amintit că, în opinia sa, fiecare dintre exploatațiile care fac parte dintr-un GAEC trebuie considerată, în cadrul mecanismului de disciplină financiară, un exploatant unic, printre altele în scopul aplicării cuantumului suplimentar al ajutorului prevăzut în caz de modulare.

52 Or, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, o astfel de declarație nu poate fi reținută pentru interpretarea unei dispoziții de drept derivat în cazul în care, precum în prezenta cauză, conținutul acesteia nu este deloc exprimat în textul dispoziției respective și, în consecință, nu are valoare juridică (a se vedea în special Hotărârea din 26 februarie 1991, Antonissen, C-292/89, Rec., p. I-745, punctul 18, și Hotărârea din 19 decembrie 2012, Leno Merken, C-149/11, punctul 46).

53 Având în vedere toate cele ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că examinarea acesteia nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009 din perspectiva principiului nediscriminării.

Cu privire la cheltuielile de judecată

54 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

1) Examinarea primei întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze, din perspectiva principiului protecției încrederii legitime, validitatea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 73/2009 al Consiliului din 19 ianuarie 2009 de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii

agricole comune și de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1290/2005, (CE) nr. 247/2006, (CE) nr. 378/2007 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003.

2) Examinarea celei de a doua întrebări nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 73/2009 din perspectiva principiului nediscriminării.

Semnături